

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: METODOLOGIA BADAŃ PSYCHOLOGICZNYCH		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia podstawowego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 6		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	60	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu psychologii.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Przedmiot ma:

- przekazać wiedzę nt. ogólnych założeń metodologii badań psychologicznych, typów badań oraz ich procedur;
- wyposażyć studentów w praktyczne umiejętności metodologiczne takie jak m. in.: poprawne formułowanie problemów i hipotez, definiowanie i wskaźnikowanie zmiennych, dobór próby badawczej, budowa narzędzi badawczych, ich normalizacja i standaryzacja, projektowanie badań psychologicznych;
- kształtować praktyczne umiejętności słuchaczy w zakresie doboru metod, technik i narzędzi badawczych oraz interpretacji uzyskanych tą drogą informacji ;
- zapoznać słuchaczy z podstawowymi metodami opisu i wnioskowania statystycznego w naukach psychologicznych;
- wyposażyć studentów w umiejętność opracowywania i interpretacji danych statystycznych występujących w rozprawach naukowych z psychologii;
- kształtować praktyczne umiejętności słuchaczy w zakresie doboru metod opisu i wnioskowania statystycznego oraz wykonywania stosownych obliczeń i interpretacji w ramach seminarium dyplomowego;
- przekazać wiedzę nt. wymagań stawianymi pracom magisterskim oraz innym opracowaniom naukowym.

Efekty uczenia się określone dla zajęć		
Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się UWAGA: Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W01	Najważniejsze koncepcje epistemologiczne oraz filozoficzne podstawy metodologii nauk empirycznych	K_W03
W02	Metodologię prowadzenia badań naukowych w psychologii, zasady planowania i realizacji badań empirycznych oraz sposoby analizy zebranego materiału empirycznego z wykorzystaniem metod statystycznych.	K_W12
W03	wybrane metody i narzędzia pomiaru oraz opisu odpowiednie dla psychologii.	K_W08
Umiejętności - potrafi		
U01	formułować problemy i hipotezy badawcze, dokonywać ich operacjonalizacji, opracować plan badawczy odpowiedni do problemu. Student przedstawia problemy badawcze za pomocą pojęć statystycznych i przekłada je na hipotezy, które weryfikuje wykorzystując odpowiednie metody wnioskowania statystycznego.	K_U08
U02	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań psychologicznych.	K_U08

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W01	Najważniejsze koncepcje epistemologiczne oraz filozoficzne podstawy metodologii nauk empirycznych	K_W03
W02	Metodologię prowadzenia badań naukowych w psychologii, zasady planowania i realizacji badań empirycznych oraz sposoby analizy zebranego materiału empirycznego z wykorzystaniem metod statystycznych.	K_W12
W03	wybrane metody i narzędzia pomiaru oraz opisu odpowiednie dla psychologii.	K_W08
Umiejętności - potrafi		
U01	formułować problemy i hipotezy badawcze, dokonywać ich operacjonalizacji, opracować plan badawczy odpowiedni do problemu. Student przedstawia problemy badawcze za pomocą pojęć statystycznych i przekłada je na hipotezy, które weryfikuje wykorzystując odpowiednie metody wnioskowania statystycznego.	K_U08
U02	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań psychologicznych.	K_U08

U03	Potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych.	K_U08		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K01	Student jest gotów i ma podstawy do samodzielnego prowadzenia badań empirycznych. Odpowiedzialnie, w sposób krytyczny i obiektywny, prezentuje i ocenia ich wyniki.	K_K02		
K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.	K_K02		
UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		
TP-01	Metodologiczna charakterystyka psychologii jako nauki. Pojęcie metodologii nauki. Psychologia jako nauka teoretyczna, praktyczna, ideologiczna, empiryczna i indukcyjna.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-02	Typy badań oraz model postępowania badawczego w naukach psychologicznych. Metody gromadzenia danych empirycznych		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny

TP-03	Problemy badawcze oraz hipotezy w pracy naukowej. Pojęcie, budowa i zakres problemów badawczych. Pojęcie hipotezy roboczej i badawczej. Relacje pomiędzy problemami badawczymi i hipotezami - źródła hipotez, warunki stawiania hipotez. Hipotezy robocze a hipotezy statystyczne.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-04	Przedmiot, zadania oraz miejsce metod statystycznych w naukach psychologicznych. Rozwój metod statystycznych - rys historyczny. Terminologia, przedmiot, metody oraz teren badań statystycznych. Zastosowanie metod statystycznych w psychologii.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-05	Pomiar w badaniach psychologicznych, charakterystyka skal pomiarowych stosowanych w badaniach psychologicznych. Opis statystyczny.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-06	Charakterystyka wybranych metod i technik badawczych w naukach psychologicznych, podstawy teoretyczne, kryteria doboru, zalety i wady, granice stosowalności i inne ograniczenia. Metody opisu i wnioskowania statystycznego w wybranych metodach i technikach badań psychologicznych.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny

TP-07	Metodologiczne problemy badania nieformalnej struktury grupy. Geneza i rozwój metody socjometrycznej. Podział technik badania nieformalnej struktury grupy. Metodyczne problemy przygotowania i prowadzenia badań socjometrycznych. Problemy współzależności zmiennych badawczych w naukach psychologicznych.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-08	Analiza dynamiki zjawisk w badaniach psychologicznych. Metody prognozowania wybranych zjawisk psychologicznych - metody określania trendów w naukach psychologicznych.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
		ćwiczenia		
TP-09	Techniczne problemy opracowywania danych empirycznych. Budowa tabel zbiorczych, prezentacja tabelaryczna i graficzna danych empirycznych		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Opracowanie projektu badawczego i jego prezentacja
TP-10	Formułowanie problemów i hipotez w badaniach pedagogicznych. Typowe błędy w formułowaniu problemów i hipotez		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Opracowanie projektu badawczego i jego prezentacja

TP-11	Opracowanie materiału statystycznego. Szeregi statystyczne szczegółowe i rozdzielcze. Zasady budowy szeregów rozdzielczych jedno i wielostopniowych. Graficzne metody prezentowania danych statystycznych: krzywa liczebności, histogram, ogniwa i inne.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Opracowanie projektu badawczego i jego prezentacja
TP-12	Obserwacja w badaniach psychologicznych. Pojęcie, istota, zalety i wady, rodzaje. Podejmowanie prób budowy narzędzi obiektywizujących wyniki obserwacji		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Opracowanie projektu badawczego i jego prezentacja
TP-13	Rozmowa i wywiad oraz ankieta i kwestionariusz w badaniach psychologicznych. Pojęcie, cel, miejsce, zalety i wady. Rodzaje pytań. Konstruowanie przewodników do rozmowy i wywiadu psychologicznego. Próby opracowywania ankiet i kwestionariuszy, kategoryzacja pytań. Praktyczne sposoby opracowywania danych uzyskanych za pomocą ankiety i kwestionariusza.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Opracowanie projektu badawczego i jego prezentacja

TP-14	Testy psychologiczne w badaniach psychologicznych. Pojęcie, budowa, zalety i wady. Ćwiczenia w transformacji wyników surowych uzyskanych w badaniach na skale standaryzowane. Analiza i próby ustalania normalizacji do przykładowych istniejących testów		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Opracowanie projektu badawczego i jego prezentacja
Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne. Dla wykładu: * np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy # np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.				
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa • Brzeziński, J. (red.) Metodologia badań psychologicznych: wybór tekstów. Wyd. PWN, Warszawa 2021. • Brzeziński J. (red.) Metodologia badań psychologicznych. Wyd. PWN, Warszawa 2005 • Palka, S. (red.) Podstawy metodologii badań w pedagogice. Wyd. GWP, Gdańsk 2010 • Ferguson G. A., Takane Y., <i>Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007. • Nowak S., <i>Metodologia badań społecznych</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.				
Literatura uzupełniająca: • Brzeziński, J. (red.) Metodologia badań psychologicznych. Wydanie nowe. Wyd. GWP. Gdańsk 2019. • Babbie E., <i>Podstawy badań społecznych</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009. • Hornowska E., <i>Testy psychologiczne. Teoria i praktyka</i>, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2021. • Grzyb T., <i>Eksperyment terenowy w psychologii społecznej</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021. • Brzeziński J., Oleś P., <i>O psychologii i psychologach. Między uniwersytetem a praktyką społeczną</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021. • Trusz S. (red.), <i>Efekty oczekiwań interpersonalnych. Wybór tekstów</i>, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2013.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			60	
Praca własna studenta			90	
SUMA GODZIN:			150	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 6	2,4
	Praca własna studenta		3,6
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej. Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.			
Przygotowanie do zajęć – W01-W03			
Czytanie wskazanej literatury – W01-W03			
Przygotowanie do egzaminu – W01-W03			
Opracowanie projektu i prezentacji – U01-U03, K01-K02			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
wykład:			
- zaangażowanie Studenta w wykonywanie zadań podczas zajęć (udzielanie odpowiedzi na zadane pytania, werbalizacja myśli, opinii, skojarzeń logicznych). Informacja zwrotna - wzmocnienie aktywności i twórczej postawy Studenta przez pochwałę, docenienie zaangażowania na forum grupy, odznaczenie aktywności. Dążenie do rozbudzenia zainteresowania Studenta podejmowaną problematyką na tyle, aby formułował on pytania, dzielił się refleksjami, uczestniczył w dyskusji oraz zgłaszał własne twórcze pomysły i postulaty. - wyakcentowanie kontekstu wartości etyczno-moralnych jako regulatora działań Studenta w trakcie odbywanych zajęć.			
ćwiczenia:			
- zaangażowanie Studenta w wykonywanie zadań podczas zajęć (udzielanie odpowiedzi na zadane pytania, werbalizacja myśli, opinii, skojarzeń logicznych). Informacja zwrotna - wzmocnienie aktywności i twórczej postawy Studenta przez pochwałę, docenienie zaangażowania na forum grupy, odznaczenie aktywności. Dążenie do rozbudzenia zainteresowania Studenta podejmowaną problematyką na tyle, aby formułował on pytania, dzielił się refleksjami, uczestniczył w dyskusji oraz zgłaszał własne twórcze pomysły i postulaty. - wyakcentowanie kontekstu wartości etyczno-moralnych jako regulatora działań Studenta w trakcie odbywanych zajęć. - Oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń; ocena przygotowanego przez studenta projektu, aktywności w trakcie zajęć, efektów indywidualnej i zespołowej pracy studenta oraz stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności praktycznych zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.			

Ocena podsumowująca:

Wykład: Ocena z egzaminu pisemnego

- Na ocenę dostateczną Student potrafi dostatecznie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia oraz umie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia właściwe dla statystyki psychologicznej, pozwalające opisywać struktury i instytucje pomocy i wsparcia psychologicznego oraz procesy w nich i między nimi zachodzące dla celów pracy dyplomowej. Potrafi w stopniu dostatecznym wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną

z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi dostatecznie analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych.

- Na ocenę dobrą Student potrafi dobrze wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla psychologii pozwalające opisywać struktury pomocy i wsparcia psychologicznego oraz procesy w nich i między nimi zachodzące. Dobrze umie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla statystyki psychologicznej, pozwalające opisywać struktury i instytucje pomocy i wsparcia psychologicznego oraz procesy w nich i między nimi zachodzące dla celów pracy dyplomowej. Potrafi dobrze wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi dobrze analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi dobrze uzasadnić potrzebę dbania o higienę zdrowia psychicznego. Jest gotów brać czynny udział w przygotowaniu badawczych projektów psychologicznych.

- Na ocenę bardzo dobrą Student potrafi bardzo dobrze wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla psychologii pozwalające opisywać struktury i instytucje wsparcia i pomocy psychologicznej oraz procesy w nich i między nimi zachodzące. Bardzo dobrze umie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla statystyki psychologicznej, pozwalające opisywać struktury i instytucje wsparcia i pomocy psychologicznej oraz procesy w nich i między nimi zachodzące dla celów pracy dyplomowej. Potrafi bardzo dobrze wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi bardzo dobrze analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi bardzo dobrze uzasadnić potrzebę dbania o higienę zdrowia psychicznego. Jest gotów brać czynny udział w przygotowaniu badawczych projektów psychologicznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne.

Ćwiczenia: Ocena z opracowania projektu badawczego i prezentacji jego głównych założeń.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**